

Exposició de motius de la proposta "Incloure el respecte a la voluntat de la persona també en la presa de decisions en l'àmbit de l'atenció sanitària"

La present proposta de reforma resulta discriminatòria cap al col·lectiu de persones amb discapacitat psicosocial, el qual inclou als que hem estat diagnosticades d'un trastorn mental (CRPD/C/ESP/CO/2-3/Paràgraf. 9). Aquesta discriminació, en efecte i per omissió, es dona perquè la reforma omet intervenir sobre els actuals mecanismes de substitució de la presa de decisions en matèria de "salut mental" (CRPD/C/GC/1; Paràgraf, 7; 13; 42.). Les provisions legals actuals relacionades amb la "salut mental" estableixen mecanismes de substitució en la presa de decisions que vulneren sistemàticament els drets humans del nostre col·lectiu, exposant-nos a l'abús, a el maltractament i a la tortura mitjançant l'internament i tractament forçós (incloent aquí el consentiment per representació) en dispositius de "salut mental", d'acord amb un diagnòstic de "trastorn psíquic". Recordem que el Comitè, en la seva Observació General 1, sobre l'article 12 de la CDPD, que és el que inspira i pretén aplicar aquesta reforma, diu:

"(...) el tratamiento forzoso por parte de profesionales de la psiquiatría y otros profesionales de la salud y la medicina es una violación del derecho al igual reconocimiento como persona ante la ley y una infracción del derecho a la integridad personal (art. 17), el derecho a la protección contra la tortura (art. 15) y el derecho a la protección contra la violencia, la explotación y el abuso (art. 16). Esa práctica niega la capacidad jurídica de una persona de elegir el tratamiento médico que ha de recibir y por lo tanto constituye una violación del artículo 12 de la Convención." (CRPD/C/GC/1, Pàrgraf 42).

Instem a que Catalunya, en virtut de les seves competències civils com a territori foral (Art. 149.1.8 de la Constitució Espanyola), orienti la reforma a el ple reconeixement de la capacitat jurídica de les persones amb discapacitat, incloent una revisió integral de el Codi Civil Català i aspirant a la seva alineació efectiva amb la CDPD. Això implica eliminar totes les disposicions basades en règims de substitució de la presa de decisions actualment vigents. Per això ha d'incloure la derogació de les excepcions del consentiment lliure i informat que permeten el consentiment per representació, i el tractament i internament forçós en els dispositius de salut mental. És a dir, s'han de derogar l'art. 7 de la Llei catalana 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i a la documentació clínica; les disposicions dels articles 212-1,2 i 3 de el Llibre Segon del Codi Civil català relatius al consentiment per substitució en tractaments mèdics "per raó de trastorn psíquic" (art 212-2.2); i els articles 212-4,5 i 6 de el Llibre Segon Codi Civil Català, els quals regulen l'internament involuntari "per raó de trastorn psíquic". Així mateix, la derogació dels internaments involuntaris i els tractaments mèdics forçosos, ha d'anar acompanyada de l'articulació d'un sistema de suports efectius i voluntaris per a les persones amb discapacitat psicosocial que compreguin l'assistència a les situacions de crisi respectant la nostra voluntat i preferències. Això inclou tant l'alineació i reforma dels serveis de salut mental per fonamentar-los en el respecte dels drets humans (CRPD/C /ESP/CO/2-3, Paràgraf: 30-d) com a la provisió d'alternatives no mèdiques a l'abordatge de

les crisis psicosocials o de "salut mental" (CRPD /C /GC/1. Paràgraf, 42). Aquest procés ha de ser realitzat amb la participació de les organitzacions de persones amb discapacitat psicosocial tal com ha indicat el Comitè en el 2019 a les Observacions finals sobre els informes periòdics segon i tercer combinats d'Espanya (2019), les quals van instar de manera reiterada a transformar els serveis d'atenció a la salut mental perquè respectin la capacitat jurídica i estiguin basats en disposicions de drets humans (paràgrafs. 7; 19; 23; 27; 30; 32 i 34).

ActivaMent Catalunya Associació

